

Innspill til jordbruksforhandlingene 2020

1. Økt bifolktilskudd på kr. 100,-
2. Særskilt produksjonstilskudd til økologiske produsenter med kr. 300,- per bifolk
3. Tilskudd til velferdstiltak for næringsbirøktere – tilskudd til avløser på kr. 200 per bifolk

Vi takker for muligheten til å presentere våre krav. De følger under i prioritert rekkefølge, og med utfyllende informasjon:

1. Økt bifolktilskudd.

Birøkt er en produksjon med store variasjoner i avling mellom år, og avlingen varierer mellom områder som følge av forskjeller i klima, jordsmonn og vegetasjon. Biene spiller en særdeles viktig rolle i økosystemet med hensyn til pollinering, og er også avgjørende med hensyn til spesifikk pollinering av jordbruksprodukter som frukt, bær og frøproduksjon av grønnsaker, kløver og lignende.

Vi ber derfor om at behovet for en stabil basisinntekt for norske birøktere, sammen med honningbiens viktige pollineringsoppgave, prioriteres inn i et konkret pollinerings- og bifolktilskudd for hvert bifolk. Dette vil være svært viktig for alle som driver næringsrettet birøkt. Vi ber om en økning i bifolktilskudd på kr 100,-

Mange plantekulturer som frukt, bær, oljevekster og frøproduksjon av grønnsaker er avhengig av insektpollinering for å oppnå en stor avling av god kvalitet. Honningbiene er den viktigste pollinatoren ved kommersiell produksjon av frukt, bær, oljevekster og frøproduksjon.

Det er et politisk mål å øke forbruket av frukt og grønnsaker med 20 % fra nivået i 2017¹ og dette skal primært skje gjennom økt norsk produksjon². I en omlegging av norsk jordbruk som følge av endrede forbruksmønstre og et mål om å gjøre oss mindre avhengige av import av dyrefôr vil tilgang på honningbier til pollinering av insektpollinerte kulturvekster være en viktig forutsetning.

Det vises også til jordbruksoppgjøret 2019 hvor Bondelaget og Småbrukarlaget krevde en storsatsing på norske poteter, frukt, bær og grønnsaker. Tall fra budsjettnemda for jordbruket 2019³ viser til at så lite som 6 % av frukt og bær som ble konsumert i Norge i 2017 var dyrket i Norge. Skal norsk landbruk øke egen frukt- og bærproduksjon, må det aktiv pollinering til, for å sikre både kvalitet og volum.

Norges Birøkterlag påpeker honningbiens avgjørende betydning for å lykkes i denne satsningen.

¹ Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold (2017-2021)

² Erklæring Grønn innovasjon og vekst

³ Budsjettnemda for jordbruket (2019): Resultatkontrollen, side 64

2. Særskilt produksjonstilskudd til økologiske produsenter med kr. 300,- per bifolk

Produksjon av økologiske produkter er etterspurt fra politisk hold. For at målet om økt norsk økologisk matproduksjon skal nås innen honningproduksjon, må det gis ekstra produksjonstilskudd. Vi ber følgelig om at økologisk honningproduksjon blir behandlet på lik linje som andre norske økologiske landbruksprodukter.

Kr. 300,- er beregnet ut fra merkostaden ved å drive økologisk mht. kjøp av øk. sukker og -voks, samt merarbeidet med egne driftstiltak. Kostnaden ved å ha DEBIO kvalitetsgodkjenning er medberegnet, men det er ikke tatt høyde for redusert produksjon. Ved omlegging til økologisk birøkt må en del bigårdsplasser med konvensjonelt dyrkede trekkplanter, eller med nærhet til større veier og andre forurensningskilder avvikles, for at driften skal være i tråd med regelverket. Dette medfører ofte en noe redusert produksjon i økologisk birøkt.

Det er ikke mulig å innhente de ekstra kostnadene for birøkteren gjennom forbrukers handlingsmønster i dagligvarehandelen, da prisforskjellen blir for stor til at forbruker er villig til å betale differansen. Se vedlagt statistikk for innkjøp og salg av økologisk honning hos Honningcentralen SA (HC). Forbrukernes tillit til konvensjonell produksjon er stor. Kunnskapen om at økologisk birøkt har et redusert fotavtrykk i form av økologiske innsatsfaktorer (økologisk sukker) er trolig mangelfull.

Honningcentralen har tidligere år betalt et tillegg for økologisk honning på 12 kroner per kilo. Grunnet lav etterspørsel kan ikke dette tillegget opprettholdes.

Statistikk fra Honningcentralen for kjøp og salg av økologisk norsk honning:

Kg. per år	2016	2017	2018	2019	Sum
Kjøp	13 688	13 192	19 698	6 808	53 385
Salg	-2 714	-2 038	-2 361	-1 133	-8 246
Ikke solgt	10 974	11 154	17 337	5 675	45 140

Konsekvensen av det lave salget av økologisk honning, er at den per i dag benyttes i ordinære produkter.

For at målet om økt norsk økologisk matproduksjon skal nås innen honningproduksjon, må det både stimuleres til nye etableringer, samt opprettholdelse av allerede eksisterende økologisk honningproduksjon. Vi ber derfor om kr 300,- i tilskudd per økologiske bifolk.

3. Tilskudd til velferdstiltak for næringsbirøktere – tilskudd til avløser på kr. 200 per bifolk

Birøkterne må komme inn under ordningen med tilskudd til avløsning ved ferie og fritid – som alle andre husdyrproduksjoner. Birøkt er helårsarbeid, når man når en viss størrelse på sin honningproduksjon.

Nedre grensen for generelt produksjonstilskudd er 25 bifolk, og det er naturlig at dette antallet bifolk legges til grunn for ordningen. Størrelsen på kravet er basert på maks sats, og er utlignet på ca. 2 årsverk, tilsvarende 500 bifolk.

Arbeidsbelastningen er noe ujevn gjennom året som følge av intensiv høstningssesong, og er størst i perioden vår-sommer-høst, og noe mindre på vinteren. Sammenlignbare næringer med ujevn produksjon (eksempelvis slaktefjølfeprodusenter) nyter godt av velferdsordningen, og vi mener birøktere må vurderes på lik linje med disse, og følgelig komme inn under ordningen med avløsertilskudd ved ferie og fritid.

Nye ordninger

- Helsetjeneste for birøkt
- Opplysningskontor for honning og biprodukter

Beholde og styrke dagens ordninger:

- Tilskudd til avlsarbeid
- Jordbruksfradrag for birøktere
- Tilskudd til avlingssvikt pga. klima
- Erstatning etter offentlige pålegg i husdyr og planteproduksjonen
- Avløsning ved sykdom
- KIL-midler
- Direkte støtte til landbrukets organisasjoner
- Beholde tollvernet

Med vennlig hilsen

Honningcentralen og Norges Birøkerlag

